

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/42

KARAR NO : 1983/74

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan suç-
laylara ilişkin olmakla beraber, 1402
sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki süre
ve bağlantı koşullarını içermeyen suçla-
ra ait davanın Adli Yargı yerinde görül-
mesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Kemal Doğan

O L A Y : 1- Sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı İstanbul'da yayın-
lanan (Halkın Sesi) gazetesinin 28.9.1976 tarihli, 76 sayılı nüshasındaki yazılar içeri-
ğine göre, komünizm propagandası yaptığı iddia olunarak, TCK.nun 142/1-4-6., 173/Son.(ü-
defa) maddelerine göre cezalandırılması istemiyle, İstanbul C. Savcılığı'na 5.11.1976
günlü iddianame ile hakkında kamu davası açılmıştır.

2- Aynı Gazetenin 19.10.1976 tarihli ve 79 sayılı nüshasındaki yazılar içeriği-
göre, komünizm ve milli duyguları zayıflatıcı propaganda yapma suçunu işlediği iddia ol-
unarak, TCK.nun 142/1-6., 80., 173/son. ve 142/3-6. maddelerine göre cezalandırılması is-
temiyle İstanbul C. Savcılığı'na 27.10.1976 günlü iddianame ile hakkında kamu davası
açılmıştır.

İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi; 22.2.1978 gününde, her iki davanın birleştiril-
mesine karar verdikten sonra 13.6.1979 gününde, esas 1977/507, karar 1979/271 sayı ile
suçun, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine girdiği görüşü ile görevsizlik karar
vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi; 26.10.1982 gününde
esas 1982/345, karar 1982/1006 sayı ile; sanığın aynı gazetede yazıları nedeniyle, Adli
Yargı ile Askeri Yargı arasında çıkan görev uyuşmazlıklarının çözümünde Uyuşmazlık Mah-
kemesi Ceza Bölümü'nün 22.12.1980 günlü, 1980/313-523 sayılı kararında Askeri Yargı'nın
ve 28.6.1982 gün, 1982/151-456 sayılı kararında Adli Yargı'nın görevli olduğu yolunda
karar vermiş ise de; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 4.5.1981 günlü, 1/1 sayılı ilke kararına
göre davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülebilmesi için bu suçlar, sıkıyönetim
askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç arasında örgütsel ve organik bağlantı
bulduğunun somut olarak kanıtlanması gerektiği belirtildiğine göre, 1402 sayılı Yasa'
13/a-b maddesindeki süre ve bağlantı koşulu gerçekleşmediği kanaatine varıldığından,
davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sa

Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Suat Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Arçon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 7.3.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Mikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Saniğe atılı suçların amacı; cumhuriyeti, vatan ve milletin bütünlüğünü, bölünmezliğini, bağımsızlığını, milli güvenliğini tehlikeye düşürmeye, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik olayların fikri ve eylemsel yapısını önceden oluşturmak olduğundan, bu suçların MKK'nın 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Askerî Yargı yerinin gerekçesinde açıklandığı gibi dosya içerisinde örnekleri bulunan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.12.1980 günlü, 1980/313-523 sayılı kararında aynı saniğe ait aynı gazetenin Ağustos -1976 tarihli 69 sayılı nüshasındaki yazılar nedeniyle görev uyumsuzluğu Askerî Yargı yeri görevli görülerek ve 28.6.1982 günlü, 1982/15-456 sayılı kararında yine aynı saniğe ait aynı gazetenin 5.10.1976 tarihli nüshasındaki yazılar nedeniyle olan görev uyumsuzluğu Adli Yargı yeri görevli görülerek, çözüme bağlanmıştır.

Bu durumda, 1402 sayılı Yasa'nın 2310 sayılı Yasa ile değişik 13/b maddesindeki bağlantı koşulunun varlığının tesbitine açıklık getirmek gerekmektedir, bu açıklık Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 1/1 sayılı ilke kararında gösterildiği biçimde örgütsel ve organik bağlantı bulunduğunun somut kanıtlanması gerekmektedir.

Dosyada 191 sıra numarasındaki İstanbul Emniyet Müdürlüğü yazısında Halkın İzi gazetesi'nin sahip ve sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yapan kişilerin 1971 yılı öncesi Türkiye'de faaliyet gösteren Türkiye İhtilâlcî İşçi Köylü Partisi (TİİKP) isimli yasa dışı örgütün mensuplarına yönetildiği ve 1974 yılından sonra ise; bir kısmını deşifre olması neticesi örgütün sosyalist aydınlık taraftarı olan Doğu Perinçek ve kandaşlarının Türkiye İşçi Köylü Partisi'ni legal olarak kurdukları ve yayın organını (Aydınlık) gazetesi olduğu ve 12.Eylül 1980 harekâtına kadar sürdürdükleri anlaşılmaktadır. ve yine dosyada 205 sıra numarasında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numara Askerî Mahkemesi'nin cevap yazısında, (Türkiye İşçi Köylü Partisi) ile ilgili dava dosyası olduğu ve (Türkiye İhtilâlcî İşçi Köylü Partisi) ile ilgili örgüt davası bu maddeyi bildirilmektedir.

Buna göre Halkın Sesi Gazetesindeki yazılar nedeniyle, dava konusu suçların il-ke kararında gösterildiği biçimde örgütsel ve organik bağlantı bulunduğuna dair somut kanıta rastlanmamaktadır.

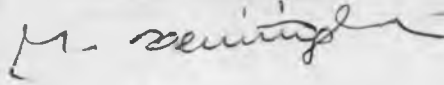
Atılı suçlar, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş olması ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla organik ve örgütsel bağlantısı olduğunu belirten bir kanıtın dosyada yer almaması nedeniyle, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a b maddesindeki süre ve bağlantı koşulu gerçekleşmemiş olduğundan, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 13.6.1979 günlü ve 1977/507, 1979/21 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 7.3.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Kenan Terzioğlu

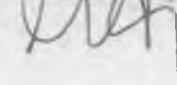
Üye

İsmail Oğuz

Üye

Nevzat Doğan

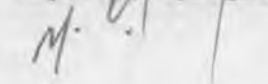
Üye

Ali Suat Erko

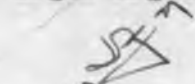
Üye

Yaşar Çiftçioğlu

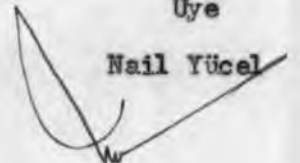
Üye

Ergun Argon

Üye

Nail Yücel

t/ç